కాశీపట్నం చూడకు బాబూ!

గంగా- కావేరీ ఎక్స్‌ప్రెస్ అలహాబాద్ స్టేషన్ నించి బయల్దేరింది.... సుమారు ఇంకో మూడు గంటల ప్రయాణం....! అంతే!

వారణాసి స్టేషన్ దగ్గరవుతున్నకొద్దీ చలపతికి ఆరాటం ఎక్కువవుతోంది. సాధారణంగా ఏదైనా కొత్త ప్రదేశానికీ- కొత్త మనుషులమధ్యకి వెళ్ళే ముందు చాలామందికి అలాంటి ఆరాటం కలుగుతూనే వుంటుంది....

ఆయితే, వారణాసి చలపతికి మరీ అంత కొత్త ప్రదేశం కాదు! నాలుగేళ్ళక్రితం ఉద్యోగంలో చేరిన కొత్తలో మొట్ట మొదటిసారిగా అతను అక్కడకు వెళ్ళాడు.

తిరిగి వచ్చిం తర్వాత ఆతన్ని శేషాచలం అడిగాడు-

'వారణాసిలో ఏవేం చూశావ్ బ్రదర్ ?'– అని

విశ్వేశ్వర దర్శనంతో బాటు– హిందూ విశ్వవిద్యాలయం, అదే ఆవరణలో వున్న బిర్లామందిర్, కాలభైరవుడి ఆలయం, మానసమందిర్, ఇంకా గంగానదికి అవతలవున్న వ్యాసకాశీ మొదలయిన వాటినన్నింటినీ చూశానన్నాడు చలపతి.

'ఆయితే దాల్మండీ వెళ్ళలేదన్నమాట!'– బోలెడు ఆశ్చర్యం ప్రకటిస్తూ పెదవి విరిచాడు శేషాచలం.

'లేదు!... ఆ పేరు విన్నట్టుకూడా గుర్తులేదు!'– ఏముందక్కడ

వెంటనే బదులు చెప్పలేదు శేషాచలం. క్షణం ఆగి ఓ సిగరెట్టు తీసి వెలిగించుకుని గుండెలనిండా పొగపీల్చి- వెచ్చని మనసులో దాగిన నులివెచ్చని కోరికల్ని గుర్తుచేసుకుంటున్న వాడిలా ఊహల్లోకి చూస్తూ చెప్పాడు–

'దాల్మండీలో నిషావుంది!'

అర్థంకానట్టు అయోమయంగా చూశాడు చలపతి.

శేషాచలం ఇంకా చెప్తున్నాడు–

'నిషాకళ్ళల్లో నిజంగానే నిషా వుంటుంది బ్రదర్... దబ్బ పండులా పచ్చని శరీరం.... ఏ రంగూ అవసరం లేకుండానే ఎప్పుడూ ఎర్రగా కనిపించే లేత పెదవులు... మగాడి నరాలు జివ్వుమనిపించే వయసు సొంపులు.... ఓహ్.... బ్యూటిఫుల్ !.... ఒక్కరాత్రి తనతో గడపటానికి వంద ఇమ్మంది... ఖరీదు వందయినా ఆ అనుభవానిక్కీ అనుభూతికీ విలువ కట్టలేం !'

'అదన్నమాట దాల్మండీ ప్రత్యేకత !'– ఇప్పుడు బోధపడింది చలపతికి.

ఊహల్లోంచి బయటపడిన శేషాచలం అంతటితో ఆగలేదు. దాల్మండి గురించి బజారువారీగా వర్ణించి చెప్పాడు... అక్కడ వీధుల్లో అటూ ఇటూ- అతి ప్రాచీనమైన భవంతుల బాల్కనీలలోంచి- గుక్క తిప్పుకోనీయకుండా అందమైన వారాంగనలు విసిరే వాలుచూపుల గురించీ, చిలిపి వెక్కిరింతల గురించీ చెప్పాడు.... అవన్నీ చూడని చలపతి అమాయకత్వాన్ని ఆక్షేపించాడు....

అందుకే ఇప్పుడు రెండోసారి మళ్ళీ ఆతను వారణాసి బయల్దేరుతూంటే మరీ మరీ చెప్పాడు—

'ఈసారైనా దాల్మండీ వెళ్ళటం మర్చిపోకండి'-! అని.

అంతేకాదు... వీలైతే ఒకరాత్రి నిషాతో గడిపి రమ్మని మరీ చెప్పాడు.... ఆమె ఎక్కడుంటుందో కాగితం మీద వివరంగా రాసిచ్చాడు శేషాచలం.

చలపతీ, శేషాచచం ఒకే ఆఫీసులో పనిచేస్తున్నారు... ఇద్దరూ పక్కపక్కనేకూర్చుంటారు. శేషాచలానికితాతముత్తాతలిచ్చిన ఆస్తిచాలా వుంది. రికమండేషన్‌తోవచ్చిన ఉద్యోగముంది. దేవుడిచ్చినవయసుంది.

మూణ్ణాళ్ళ ముచ్చటలాంటి జీవితంలో మూడు యుగాలకు సరిపడ 'ముచ్చట్లు' అనుభవించాలనే ఆత్రుతవుంది.... జీవితంలో సుకాలను అన్నింటినీ రకరకాల చాక్లెట్లలా చప్పరిస్తూంటాడు...

అలాంటివాడు దాల్మండీ గురించి అంతగా చెప్పటంలో విడ్డూరం ఏముంటుంది ?....

కానీ-

ఒక్కొక్క మనిషికి ఒక్కొక్క రకమైన సంతృప్తి కావాలి!.... ఆ సంతృప్తిలోనే అతనికి సుఖం, సంతోషం, మనశ్శాంతీ— అన్నీ లభిస్తాయి....

కాశీవెళ్ళి గంగలో స్నానం చేస్తే కొండంత సంతృప్తి కొందరికి!.... అక్కడి విశ్వనాధుని సందర్శించుకోవటంలోనే తృప్తి లభిస్తుంది ఇంకొందరికి!... 'నిషాతో నిమిషం గడిపితేచాలు- నిజమైన సంతృప్తి'- అంటారు శేషాచలం వంటివాళ్ళు....

చలపతికి మాత్రం కాశీలో గోపాలంగార్ని చూడాలనిపిస్తుంది.... ఆయనతో అలాగే మాట్లాడుతూ వుండిపోవాలనిపిస్తుంది....

మొట్ట మొదటిసారి కాశీవెళ్ళినప్పుడు హరిశ్చంద్రఘాట్ దగ్గరున్న ఓ సత్రంలో— గది అద్దెకు తీసుకున్నాడు చలపతి... ఆ సత్రంలోనే వుండేవారు గోపాలంగారు!

ఆరోజు రాత్రి తొమ్మిది-గంటలవేళ- వెన్నెల విరగ్గాస్తూంటే— సత్రం అరుగు మీద తుంగ చాప పరచుకుని పడుకున్న గోపాలంగారి దగ్గరకు చేరుకున్నాడు చలపతి... తనను తాను పరిచయం చేసుకున్నాడు

"కాశీరావటం ఇదే మొదటిసారాబాబూ ?"– అడిగారు గోపాలం గారు.

'ఔనండీ!... ఉద్యోగం వస్తే కాశీ వస్తానని మొక్కుకున్నాను!'

'నాలుగు రోజులుంటావా ?'

'ముందు ఉండాలని అనుకోలేదు!.... కానీ ఇప్పుడు- ఉంటే బాగుండుననిపిస్తోంది!'– చెప్పాడు చలపతి.

ఆయన చిన్నగా నవ్వేరు...

'అదే బాబూ ఇక్కడి మహత్యం!.... ఇక్కడ ఎంత కాల మున్నా తనివితీరదు.... ప్రతిరోజూ సూర్యోదయం కాకముందే గంగలో స్నానం చేసి- ఆ విశ్వేశ్వరున్ని సేవించుకుంటే మనసుకి ఎంత ప్రశాంతత చేకూరుతుందో!'

'మీరిక్కడ చాలాకాలంనించీ ఉంటున్నారట!'– కొన్ని నిమిషాల తర్వాత అడిగాడు చలపతి....

'ఎవరు చెప్పారు?'

'సత్రం మేనేజరుగారు చెప్పారు!'

'ఔనుబాబూ!.... నేను ఇక్కడ కొచ్చి పాతికేళ్ళు కావస్తోంది!'

'మరి మీకు ఎవరూ లేరా?'– వెంటనే మళ్ళీ అడిగాడు చలపతి.

గోపాలంగారు బదులు చెప్పలేదు....కళ్ళు మూసుకుని- మనసుతో మాట్లాడుకుంటున్నట్టుగా లోలోపలే ఏదో గొణుక్కుంటున్న ఆయన వైపు అలాగే చూస్తూండిపోయాడు చలపతి....

కాషాయరంగు ధోవతి కట్టుకున్నారు.... వంకీలు తిరిగిన జుట్టు... పొడవైన గడ్డం.... మెడలో పెద్దపెద్ద రుద్రాక్షలు.... అచ్చం సాధువులా కనిపించారు.

'ఒకప్పుడు నాకు రజియా వుండేది !'– కొన్ని క్షణాల తర్వాత, నెమ్మదిగా కళ్ళుతెరచి చెప్పారు.

'రజియా.... అంటే ?'

'నా భార్య... చాలా అందంగా వుండేది। నిజం చెప్పాలంటే ఈ వెన్నెలకంటే బాగుండేది....।'– ఆయన కనుకొనల్లో తడి, వెన్నెల వెలుగులో తళుక్కున మెరిసింది.

చలపతి ఆయనవైపే ఆసక్తిగా చూస్తున్నాడు.... ఆయనమాత్రం గతంలోకి చూస్తూ చెప్తున్నాడు.

మేం ఇద్దరం ఒకే వీధిలో వుండేవాళ్ళం., ఒకే కాలేజీలో చదువుకునే వాళ్ళం.... ట్యూషన్ కూడా ఒకే లెక్చరర్ దగ్గర చెప్పించుకునే వాళ్ళం ! మా మధ్య స్నేహం ఏర్పడింది. ఆరునెలల స్నేహం అభిమానాన్ని పెంచుకుంది.... ఏడాది తిరిగేసరికి అది ప్రేమగామారింది. అయితే మా పెద్దవాళ్ళు మా ప్రేమకీ, పెళ్ళికీ అడ్డంపడ్డారు.... మతాలు వేరన్నారు.... మాట్లాడితే మర్యాద దక్కదని మండిపడ్డారు... అంతలో మా పరీక్షలు అయిపోయాయి.... ఇద్దరం ఇంట్లోంచి పారిపోయి విశాఖపట్నం చేరుకున్నాం.... సింహాచలం గుళ్ళో పెళ్ళి చేసుకున్నాం. ఓడల రేవులో చిన్న ఉద్యోగం సంపాదించుకున్నాను. మా ఇద్దరి

మధ్యా రోజులు... నెలలూ... మాకు తెలియకుండానే క్షణాల్లా దొర్లి పోయాయి....

'అంతలో నా భార్య గర్భవతైంది...! పెద్దవాళ్ళ పట్టింపులు— పంతాల మధ్య నలిగిపోతూ- ఈ ప్రపంచంలో మాకిద్దరికీ మరెవ్వరూ లేరని మేం నిరాశపడుతున్న సమయంలో— మా మధ్యకి మా కోసం మా రక్తం పంచుకుపుట్టే మరో ప్రాణి వస్తోందంటే ఒకవైపు ఆనందం మరోవైపు గాభరా !... అదొక విచిత్రమైన అనుభూతి !

'.... ఆక్షణం రానేవచ్చింది... రజియాని ఆస్పత్రిలో అడ్మిట్ చేశాను...

'అమ్మాయి కావాలా ? అబ్బాయి కావాలా ?' అని అడిగింది రజియా బెడ్ మీద ఒకవైపు నొప్పులు పడుతూనే.

'నేను చిన్నగా నవ్వేను . కాదు... పక్కనే డాక్టరూ నర్సులూ వున్నారని బదులు చెప్పటానికి సిగ్గుపడ్డాను !.... కానీ మనసులోనే అనుకున్నాను....

'నా రజియా క్షేమంగా తిరిగివస్తే నాకంతేచాలు !'— అని.

'అదే నేను చేసిన పొరపాటయింది బాబూ !.... మనం ఏం కోరుకుంటామో ఏంకావాలని తపిస్తామో— దానికి విరుద్ధంగా చేస్తాడు ఆభగవంతుడు !'—

చెప్మటం ఆపి చలపతి వైపు చూశారు గోపాలం గారు.

'ఇంతకీ మీ భార్య...' మనసు కీడును శంకిస్తుండగా అడిగాడు చలపతి.

'ఆస్పత్రినించి తిరిగి రాలేదు బాబూ! కాన్పు కష్టమైంది... అతి కష్టం మీద బిడ్డను బయటకు లాగిన డాక్టరు— ఎంత ప్రయత్నించినా నా రజియాను బ్రతికించలేకపోయింది'— ఆయన కళ్ళల్లోంచి రెండు కన్నీటి చుక్కలు చెంపల మీదుగా జారి ఆ గుబురు గడ్డంలో ఇంకి పోయాయి....

సరిగ్గా అదే సమయంలో— మరో చాప చుట్టా, తలగడా పట్టుకుని అక్కడకు వచ్చాడు మరోవ్యక్తి.

'ఏమిటి నాయనా?... మా గోపాలం నీకు, తన కథంతా చెప్తున్నాడా?'— చాప వాల్చుకుంటూ అడిగాడు ఆయన.

నేను జవాబు చెప్పేలోగానే- ఆయన మళ్ళీ అందుకున్నాడు—

'చెప్తాడు... నాకు తెలుసు!... ఈ సత్రంలోదిగే యాత్రికులందరికీ చెప్తూనే వుంటాడు- ఆఖరికి ఎవరూ దొరక్కపోతే నేనున్నానుగా! నాకు చెప్పేస్తాడు!'—

'మీరూ ఇదే సత్రంలో వుంటున్నారా'?- అడిగాడు చలపతి ఇంకేం అడగాలో తోచక.

'అవును బాబూ!.... నాపేరు రాఘవరావ్! ఇక్కడకొచ్చి ఆరేళ్ళయింది. అప్పట్నించీ ఈ గోపాలంతోనే వుంటున్నాను. మా ఇద్దరికి బంధుత్వం లేకపోయినా నేను అతన్ని 'అబ్బాయ్' అని పిలుస్తాను... అతనుకూడా నన్ను 'అబ్బాయ్' అని పిలుస్తాడు....'— చెప్పాడాయన.

ఆయనకు మహావుంటే యాభై ఏళ్ళుంటాయి.... ఎత్తుగా దృఢంగా వున్నాడు. మెడలో సన్నటి బంగారు గొలుసు!.... చేతి వేళ్ళకు రెండు బంగారు వుంగరాలు కనిపిస్తున్నాయి.

'మేం ఇద్దరం ఓ ఒప్పందం చేసుకున్నాం బాబూ!'- అన్నారు గోపాలంగారు అంతలోనే

అదేమిటో నేను అడగలేదు.... ఆయనే చెప్పారు–

'మా ఇద్దరిలో ఎవరు ముందు చనిపోతే- వారిని, రెండోవారు దహనం చెయ్యాలి!'

ఆ ఒప్పందం చాలా విచిత్రంగా తోచింది చలపతికి.

'అంటే.... మీకూ్కడా కావలసిన వాళ్ళెవరూ లేరా?'– రాఘవ రావుని అడిగాడు.

'కావలసిన వాళ్ళేం ఖర్మ?.... కన్నకొడుకే వున్నాడు!'

ఆశ్చర్యపోయాడు చలపతి. ఎవరైనా తమ చివరి రోజుల్ని కన్న కొడుకు నీడలో గడపాలనీ- ఆ కొడుకు చేతులమీదుగానే తల కొరివి పెట్టించుకోవాలనీ కోరుకుంటారు.... మరి రాఘవరావు ఆ బంధాన్ని ఎందుకు తెంచుకున్నాడో?

'ఎక్కడవున్నాడు మీ అబ్బాయి?'

'హైదరాబాదులో వుంటున్నాడు. నేనూ అక్కడే బట్టల వ్యాపారం చేసేవాన్ని... సుల్తాన్ బజార్లో పెద్దమేడకూడా వుంది మాకు!... నాకు వాడు ఒక్కడే కొడుకు!.... వాడి అయిదేళ్ళ వయసులోనే వాళ్ళమ్మ చనిపోయింది. 'తల్లిలేని పిల్లాడు' కదా అని ఎంతోగారం చేసిపెంచాను చదువు సంధ్యలు అబ్టే అంటలేదు. పెళ్ళి చేసేసి వ్యాపారం చూసుకో మన్నాను. అక్కడితో నా కధ మారిపోయింది... కోడలుపిల్ల మా

అబ్బాయిని తన కొంగుకి ముడివేసుకుంది. క్రమేపీ నన్ను ఓ పని మనిషిని చూపినట్టుగా చూడటం ప్రారంభించింది... తట్టుకోలేకపోయాను వాళ్ళమధ్య ఇమడలేక, శేషజీవితాన్ని ప్రశాంతంగా గడపాలనే కోరికతో ఇక్కడకు వచ్చేశాను!... ఆస్తి యావత్తూ మా వాడికి రాసేసి, ఓ లక్షరూపాయలు మాత్రం నా పేర బ్యాంకులో వేసుకున్నాను. దానిమీద నెలనెలావచ్చే వడ్డీతో హాయిగా ఇక్కడ కాలక్షేపం చేస్తున్నాను... అదృష్టం కొద్దీ ఇక్కడకు రాగానే— ఈ గోపాలంగారి పరిచయం లభించింది'— తన కధంతా వివరించి చెప్పాడు రాఘవరావు...

ఆతర్వాత ఆయన చలపతిని గురించిన వివరాలు కూడా అడిగి తెల్సుకున్నాడు....

వారం రోజులు ఇట్టే గడిచిపోయాయి... ప్రతిరోజూ చలపతిని తనవెంట తీసుకువెళ్ళి— చూడవలసిన వాటన్నింటినీ చూపించాడు రాఘవరావు... గోపాలంగారు మాత్రం వాళ్ళతో వెళ్ళేవారు కాదు.

గంగాస్నానం... దైవదర్శనం... పురాణపఠనం... ధ్యానం..! వాటితోటే ఆయన ఎక్కువ సమయాన్ని గడిపేవారు. రెండుపూటలా ఆయనే వంట చేసేవారు, అప్పుడప్పుడు- ఆవారం రోజుల్లోనూ- చలపతికూడా వంటలో ఆయనకు సాయం చేసేవాడు.

'అన్నట్టు మీభార్య చనిపోతూ- ఓబిడ్డని ప్రసవించిందన్నారు.?-' ఓరోజు వంటగదిలో కూర తరుగుతున్న గోపాలంగార్ని ప్రశ్నించాడు చలపతి.

ఆప్రశ్నవిన్న గోపాలంగారు త్రుళ్ళిపడ్డారు... ఆ హటాత్పరిమాణానికి ఆయన వేలుతెగి రక్తంచిమ్మింది.

'అయ్యో... రక్తం!' అంటూ జేబులోంచి రుమాలుతీసి పక్కనే వున్న నీళ్ళల్లో తడిపి- క్షణంలో ఆయనవేలికి కట్టుకట్టాడు చలపతి.

'అవును! ఈ రక్తం పంచుకుపుట్టాడేతప్ప ఆ దిక్కుమాలిన దరిద్రుడు మా ప్రేమను పంచుకుపుట్టలేదు....' అన్నారాయన ఆవేశంగా ఆలా అంటూంటే ఆయన ముఖకవళికలే మారిపోయాయి... కళ్ళల్లోకి రక్తమే పొంగివచ్చింది.

ఆపక్కనే భగవద్గీత చదువుకుంటున్న రాఘవరావు పరిస్థితిని గమనించి చలపతిని నెమ్మదిగా బయటకు తీసుకెళ్లాడు.

మా గోపాలం దగ్గర అతని కొడుకు సంగతి మాట్లాడకూడదు.... తెలుసా?' అడిగాడు.

'ఎందుకనీ?'

'కొడుకంటే అతనికి ద్వేషం!.... తన ప్రాణంలో ప్రాణంగా ప్రేమించిన భార్యను చంపి మరీ పుట్టాడని కోపం!.. ఆమె కోసం గోపాలం తనవాళ్ళనందర్నీ వదులుకున్నాడు. చివరకు ఆమెకూడా దూరమయ్యేసరికి- జీవితం మీదే అతనికి విరక్తికలిగింది... అందుకే ఆపసిబిడ్డను ఎక్కడో అనాధాశ్రమంలో ఇచ్చేసి తాను ఇలా కాశీవచ్చి స్థిరపడ్డాడు... నాతో పరిచయమైన తొలిరోజుల్లో ఓసారి ఈవిషయాలన్నీ చెప్పాడు!'— వివరించాడు రాఘవరావు.

ఆతర్వాత మరి, గోపాలందగ్గర ఆయన కొడుకు ప్రస్తావన తీసుకురాలేదు చలపతి....

అతను తిరిగి తన ఊరు ప్రయాణమైన రోజున- తమతో భోజనం చేయమని చలపతిని ఆహ్వానించారు గోపాలంగారు. ప్రత్యేకించి పాయసం కూడా తయారుచేశారు.

'ఈపదిరోజులూ నువ్వు మాతోవుండి... మాకెంతో సన్నిహితుడివయ్యావ్.... ఇవాళనువ్వు వెళ్ళిపోతూంటే నాకు బెంగగా వుందయ్యా?' అన్నారాయన భోజనం చేస్తూ.

అప్రయత్నంగా చలపతి కళ్ళల్లో కన్నీరు నిలిచింది.

'మిమ్మల్ని వదలివెళ్ళాలంటే నాకూ బాధగానేవుంది బాబుగారూ! తరచుగా ఉత్తరాలు రాస్తాను.... వీలైతే మీయోగక్షేమాలు తెలియచేస్తూ వుండండి!'— అన్నాడు బరువుగా.

అలా గోపాలంగారి దగ్గర- అప్పుడు వీడ్కోలు తీసుకుని, తిరిగివచ్చేసిన చలపతి- మళ్ళీ నాలుగేళ్ళ తర్వాత- ఇప్పుడు మరోసారి కాశీ బయల్దేరాడు.

గంగలో మునిగి పుణ్యం మూటకట్టుకోవాలనో, విశ్వేశ్వరున్ని సందర్శించుకుని సంతృప్తి పడాలనోకాదు!

కేవలం గోపాలంగారి కోసమే- ఆయన్ని చూడాలన్న ఆకాంక్షతోనే బయల్దేరాడు.

అందుకే వారణాశి స్టేషన్లో రైలుదిగిన చలపతి- క్షణం ఆలస్యం చేయకుండా టాంగా ఎక్కి హరిశ్చంద్ర ఘాట్ చేరుకున్నాడు.

అక్కడి సత్రంలో- గోపాలంగారుండే గదిపైపునడిచాడు.

హఠాత్తుగా వచ్చిన తనను చూసి ఆయన బోలెడంత ఆశ్చర్య పోతారనుకున్నాడు. కానీ ఆ గదిలో గోడవారన- చింకి చాపమీద పడుకునివున్న గోపాలంగార్ని చూసి అతనే విభ్రాంతుడయ్యాడు.

ఆగదినిండా దుమ్ము పేరుకునివుంది. గోడలమూలల్లో అక్కడక్కడ బూజులు వ్రేలాడుతున్నాయి. చాలా రోజులుగా ఆయనవంటకూడా చేసుకోవటంలేదు కాబోలు- వంట పాత్రలన్నీ బోర్లించివున్నాయి.

చాపమీద పడుకునివున్న గోపాలంగారు సన్నగా, బాధగా మూలుగుతున్నారు,

'బాబుగారూ !'— ఆయన పక్కనే కూర్చుంటూ పిలిచాడు చలపతి... అలా రెండుసార్లు పిలిచింతర్వాత, ఆయననెమ్మదిగా కళ్ళు విప్పిచూశారు. ఆకళ్ళు నిర్జీవంగా వున్నాయి. ఆ చూపులు నిర్లిప్తంగా వున్నాయి.

'నేనండీ.... చలపతిని !... గుర్తుపట్టలేదా ?'— ఆపేరు వినగానే ఆయనలో చలనం కలిగింది.

'నువ్వాబాబూ ?'

'ఏమిటిలా వున్నారు ?... ఏమైంది బాబుగారూ ?'— ఆత్రంగా అడిగాడు.

'జ్వరం నాయనా.... విషజ్వరం! పదిరోజుల్నించీ ప్రాణాలు తినేస్తోంది.... మంచినీళ్ళు ఇచ్చే దిక్కుకూడా లేకుండాపోయింది.... సమయానికి వచ్చావ్.... నీచేత్తో కాసిని నీళ్ళియ్యిబాబూ!'— అగాధం లోంచి వస్తున్నట్టు అస్పష్టంగా వినవస్తున్నాయి ఆయన మాటలు....

మూలనున్న మట్టి కూజాలోంచి గబగబా మంచినీళ్ళు తెచ్చి ఆయనకు అందించాడు చలపతి.

'రాఘవరావ్‌గారు లేరా ?'— ఆయన నీళ్ళు తాగింతర్వాత ఖాళీ గ్లాసు అందుకుంటూ అడిగాడు.

'వ్యామోహాన్ని చంపుకోలేక భ్రష్టుపట్టిపోయాడు !'

'అంటే... ? మళ్ళీ వాళ్ళబ్బాయి దగ్గరకు వెళ్ళిపోయాడా ?

'లేదుబాబూ!.... ఇక్కడే ఎక్కడో అఘోరిస్తున్నాడు. అయినా అరవైఏళ్ళు మీదపడ్తున్నాయి... ఈ వయసులో ఎవరైనా పెళ్ళిచేసుకుంటారా ? .. కలికాలం నాయనా !'— నిట్టూర్చారు గోపాలంగారు.

ఆసలు ఏం జరిగిందో తెలుసుకోవాలన్న తపన ఎక్కువైంది చలపతికి.

'మీదగ్గర్నించి వెళ్ళిపోయి ఎంతకాలమైందీ ?'— అడిగాడు.

'రెండేళ్ళు దాటిపోయిందిలే... అదెవత్తో నిషాట ! పనికిమాలింది ఎలా పడ్డాడో దానివలలోపడ్డాడు.... పట్టుమనిపాతికేళ్ళు కూడా వుండవట దానికి !.... అయినా వీణ్ణి పెళ్ళిచేసుకుందంటే- దానికి నిజంగా మొగుడవసరమైకాదు.... వీడి దగ్గర లక్షరూపాయలున్నాయిగా .... దానికి ఆశపడిచేసుకుంది. అప్పట్నించీ దాంతోటే వుంటున్నాడు. ఒకటి రెండుసార్లు నాదగ్గరకువచ్చి డబ్బు సాయం చేయబోయాడు. భ్రష్టుపట్టిపోయిన వాడి సొమ్ముకి ఆశపడతానా ?... మళ్ళీ నాకంటికి కనిపించద్దన్నాను... రావటం మానేశాడు...'— చెప్పటం ఆపి రెండుక్షణాలు కళ్ళు మూసుకున్నారు గోపాలంగారు.

ఆ కాసేపూ మాట్లాడటంవల్ల ఆయనకు ఆయాసం ఎక్కువైంది

'నేను వెళ్ళి డాక్టర్ని తీసుకురానా ?'— అడిగాడు చలపతి ఆయన పరిస్థితిని గమనించి.

వద్దని వారిస్తున్నట్టుగా తల అడ్డంగా తిప్పారాయన.

'లాభంలేదుబాబూ! ఇంక మందుల్తో నా ప్రాణాలు నిలబడవ్... నాకు తెలుసు! చావంటే నాకు భయంలేదు.... కానీ నాబాధల్లా ఒక్కటే! మాలో ఎవరు ముందుపోతే, వారికి రెండోవాళ్ళు తలకొరివి పెట్టాలని ఆ రాఘవుడూ నేనూ అనుకున్నామా ?... ఆ ఒప్పందాన్ని గాలికి వదిలేసి వాడిదారిన వాడు వెళ్ళిపోయాడు. అయినాపరవాలేదులే!.... వీధినపోయే సాదువులెవరో ఆమాత్రం పుణ్యం కట్టుకోకపోరు! ఈ అనాధ శవాన్ని ఎలాగో అలా ఆ గంగలోకి ఈడ్చేస్తారు!'

ఆయన మాటలువింటున్న చలపతికి ఆవేదనకలిగింది...

'బాబుగారూ !... మీకంటే చిన్నవాణ్ణి... అయినా ఒక్క విషయం చెప్పాలనివుంది....' చెప్పమన్నట్టు కళ్ళతోనే సంజ్ఞ చేశారు గోపాలంగారు.

'మీ అబ్బాయిని ఎక్కడో అనాధాశ్రమంలో ఇచ్చేశారని, ఆ మధ్య రాఘవరావ్‌గారు చెప్పారు.... మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే అతను.... అతను ఇప్పుడు ఎక్కడున్నాడో తెలుసుకుని...' నెమ్మదిగా అన్నాడు చలపతి....

ఆయన మాట్లాడలేదు.... దీనంగా అతని వైపుచూశారాయన. ఎక్కడో గుండెపొరలమధ్య నిలిచిపోయిన ఒకటి రెండు కన్నీటి చుక్కలు ఆయన కళ్ళల్లోకి చేరుకున్నాయి.

'ఈ ఆఖరు ఘడియల్లో ఆనష్టజాతకుడి ప్రస్తావన తీసుకొచ్చావా బాబూ ?.... నేను ప్రశాంతంగా కన్ను మూయాలని నీకులేదా ?'

చలపతి నిరుత్తరుడయ్యాడు...

* * *

ఆటో దిగి, ఇంట్లో అడుగుపెట్టిన చలపతిని చూసి ఆత్రంగా ఎదురై ప్రశ్నించింది పార్వతి-

'ఏమిటీ ?.... ఒక్కరే వచ్చారు ?... ఈసారి కూడా మావ గారు రానన్నారా ?'

'ఆయన ఇంక రారు పార్వతీ !....' నిట్టూర్చాడు చలపతి.

'అంటే... ఇప్పుడు... ఇప్పుడు కూడా మీరెవరో ఆయనకు చెప్పలేదా ?'

'చెప్తే- ఆఖరిక్షణాల్లో ఆయనకు సేవచేసే అదృష్టం- ఈ చేతుల్తో ఆయనకు తలకొరివిపెట్టే అవకాశం నాకు దక్కకుండాపోయేవి!-' అతని కళ్ళల్లో కన్నీరు నిలిచింది...

పార్వతి దిగ్భ్రాంతిగా చూసింది భర్తవైపు....

'మావగారు... పోయారా ?... అయ్యో... మనబాబు 'తాతా.... తాతా'... అని ముద్దు ముద్దుగా అంటోంటే- 'నీ తాతగారు కాశీలో వున్నార్రా... వెళ్ళి చూద్దువుగానిలే !', అని చెప్పేవాళ్ళం... ఇప్పుడు వాడికేం చెప్పాలీ !'- అనుకుంది అస్పష్టంగా. ఆరాత్రే- అనాధాశ్రమాన్ని నిర్వహించే సాంబమూర్తిగారికి ఉత్తరం రాశాడు చలపతి-

"…. …. మీ అనాథాశ్రమం నించి బయట ప్రపంచంలో అడుగుపెడుతున్నప్పుడు— మా నాన్నగారు బ్రతికే వున్నారనీ— ఆయన్ని మీరు ఓసారెప్పుడో కాశీలో చూశాననీ కూడా చెప్పారు… మీ సలహా మేరకు అప్పుడే నేను ఓసారి కాశీ వెళ్ళాను .. ఆయన్ని కలుసుకున్నాను కానీ ఆయనకు 'కొడుకు' పట్ల ఎంతటి ద్వేషభావం వున్నదీ గమనించాక— నేనే ఆయన కొడుకునన్న నిజాన్ని చెప్పలేక తిరిగి వచ్చేశాను…

'…. …. మళ్ళీ నాలుగేళ్ళ తర్వాత, నాకు పెళ్ళయ్యి, ఒక బాబు కూడా పుట్టిం తర్వాత 'మనవడికోసమైనా మమతను పెంచుకుని రాక పోతారా ?' 'అనే నమ్మకంతో ఈ మధ్య మరోసారి కాశీవెళ్ళాను… మరణశయ్య మీద చివరి క్షణాల్లోవున్నా ఆయనలో కన్నకొడుకుపై ద్వేషం కరగిపోలేదు… ఆయన్ని ఇంటికి తెచ్చుకునే అవకాశం నాకు కలగలేదు… అదృష్టమో, దురదృష్టమో- ఆయన నా చేతుల్లోపోయారు అంతే !!'

*   *   *

ఆంధ్రపత్రిక…

4-12-86